

*Poczet Biskupów
Przemyskich
(1375 – 2016)*

Archikatedra przemyska

Przemysł, 2016

Wydawca: Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”
Przemysł, ul. Żeromskiego 10

Opracowanie i skład komputerowy: Jerzy Łobos

BISKUPI PRZEMYSCY

Byłoby błędem utożsamiać historię diecezji, jej ponad 600 letnie istnienie z historią biskupów, ale jeszcze większym błędem byłoby nie dostrzegać decydującej roli jaką w diecezji odgrywali jej pasterze.

Ponad 600 letnia historia przemyskiej diecezji to okres zbyt obszerny aby zapoznać się z sylwetkami tych wszystkich postaci, bowiem było ich w tym długim okresie aż 65. Obecny arcybiskup Józef Michalik jest 66 z kolei biskupem przemyskim. Oprócz biskupów ordynariuszy jest też znaczna ilość biskupów pomocniczych - sufraganów.

Wśród tych wszystkich nazwisk jest z pewnością wiele wybitnych postaci, którzy po sobie zostawili chlubną pamięć. Wielu z nich w trakcie swego urzędowania powołanych zostało na inne stolice biskupie. Tak np. 5 biskupów przemyskich powołanych zostało na stolicę prymasowską w Gnieźnie i tam właśnie zakończyli swój ziemski żywot.

Byli to:

- Bp Andrzej Boryszewski mianowany biskupem przemyskim w 1500 r., w 1504 r. przeniesiony do Gniezna. Zmarł w 1510 r.
- Bp Maciej Drzewicki mianowany biskupem w 1505 r. przeniesiony w 1514 r. do Włocławka, później do Gniezna. Zmarł w 1535 r.
- Bp Piotr Gamrat mianowany biskupem przemyskim w 1531 r., w 1537 r. przeniesiony do Płocka, później do Krakowa i Gniezna. Zmarł w 1545 r.
- Bp. Wojciech Baranowski mianowany biskupem przemyskim w 1585 r. przeniesiony później w 1591 r. do Płocka, później do Włocławka i Gniezna. Zmarł w 1615 r.
- Bp Jan Wężyk mianowany biskupem przemyskim w 1620 r., przeniesiony w 1624 r. do Poznania, później do Gniezna. Zmarł w 1638 r.

Należy również odnotować fakt że szereg innych biskupów przemyskich przenoszonych było ponadto do różnych innych diecezji i tak:

7 biskupów przeniesiono do diecezji Włocławskiej
4 biskupów przeniesiono do diecezji Krakowskiej
8 biskupów przeniesiono do diecezji Poznańskiej
4 biskupów przeniesiono do diecezji Płockiej
2 biskupów przeniesiono do diecezji Lwowskiej
2 biskupów przeniesiono do diecezji Łuckiej
2 biskupów przeniesiono do diecezji Warmińskiej
1 biskupa przeniesiono do diecezji Chełmskiej

Z tego zestawienia zauważamy, że ponad połowa biskupów, przenoszona była do innych diecezji. Jest to z pewnością dowodem, że wybitne zdolności i umiejętności tych biskupów chciano wykorzystać w innych diecezjach.

Ten krótki przegląd biskupów przemyskich z pewnością da nam możliwość poznania bliżej ich postaci. Nie ulega wątpliwości że wśród wszystkich tych biskupów byli tacy, którzy w dziejach kościoła na ziemi przemyskiej zapisali się na trwałe w pamięci potomnych swoją postawą, zaangażowaniem, oddaniem Kościołowi i Bożemu ludowi, inni zaś jedynie tym, że byli, a nie zdołali niczego dokonać, gdyż byli bardzo krótko – przejściowo, lub też bardziej angażowali

się w działalność polityczną. Na ogół byli to ludzie dobrze wykształceni i przygotowani do funkcji. Wielu z nich łączyło posługę biskupią z ważnymi funkcjami publicznymi, co częstokroć stwarzało kolizję z ich posługą pasterską w diecezji. Kilku pasterzy rezydowało stale poza diecezją, trudno więc było mówić o jakichś nadzwyczajnych dokonaniach w diecezji. To zresztą zauważymy z zestawienia przy omawianiu poszczególnych sylwetek biskupów.

Zarys dziejów Archidiecezji przemyskiej.

Dokładnej daty powstania diecezji przemyskiej nie znamy. O istnieniu diecezji w połowie XIV w. świadczą wzmianki o biskupach przemyskich, Iwanie zmarłym przed 1352 r., oraz Mikołaju zmarłym przed 1375 r. Papież Grzegorz XI bullą z 13 lutego 1375 r. istniejącą diecezję przemyską włącza do metropolii halickiej. Dlatego też ten rok – 1375, przyjmuje się za rok utworzenia diecezji przemyskiej, a jej pierwszym rezydującym biskupem jest Eryk Winsen, /1375 - 1391/ który stworzył podstawy do późniejszego rozwoju tej diecezji. Starania jego doprowadziły w 1384 r. do uzyskania mieszkania i uposażenia dla biskupstwa, które to uposażenie stanowiło 5 wsi. Biskup Eryk powołał kapitułę przemyską i ujednolicił przepisy liturgiczne. W okresie jego 14 letnich rządów w diecezji wzrosła ilość Kościołów parafialnych do około trzydziestu. Jego następca biskup Maciej Janina, przez 28 lat posługi biskupiej w diecezji, kontynuował prace organizacyjne zwiększając ilość parafii w tym okresie do pięćdziesięciu. W 1415 r. zwołał synod diecezjalny. Postanowienia tego synodu stanowiły podstawę duszpasterstwa na dalsze prawie 100 lat.

(Synody zwoływane są do omówienia i uregulowania najważniejszych zagadnień dotyczących wiary, pobożności oraz dyscypliny kościelnej. Ostatni Synod diecezjalny odbył się w 1955 r. a zwołał go biskup Franciszek Barda. W historii diecezji odbyło się łącznie 28 synodów.)

W połowie XVI wieku w diecezji przemyskiej jest już 150 parafii, ponadto istnieje kilkadziesiąt szkół i szpitali parafialnych oraz 13 klasztorów jak np: franciszkanów, dominikanów, bernardynów, bożogrobowców.

Wiek XVI, to wiek w którym przez diecezję przemyską przechodzi fala reformacji protestanckiej. Bardzo odważnie przeciwstawia się tej fali bp. Jan Dziaduski zwołując synody i stosując różnego rodzaju kary kościelne. Te wszystkie starania biskupa z pewnością przyczyniły się do pomniejszych strat. Jednak diecezja utraci 30 Kościołów oraz kilkunastu księży. Pod koniec tego wieku na terenie diecezji pracuje 220 księży, funkcjonuje 132 szkoły parafialne i 54 szpitali.

W XVII wieku następuje dalsze ożywienie życia religijnego. Założonych zostaje 14 nowych klasztorów sprowadzeni zostają do diecezji w 1574 r. jezuita, zaś w 1620 karmelici.

W 1687 r. biskup Jan Zbąski, celem zwiększenia ilości księży na terenie diecezji zakłada w Przemyślu Seminarium Duchowne. Kolejne Seminarium w 1769 r. zakłada biskup Hieronim Sierakowski w Brzozowie, które prowadzą XX Misjonarze założeni przez św. Wincentego a Paulo.

Wyrazem ożywienia życia religijnego jest również rozwój różnego rodzaju bractw różańcowych, których liczba w połowie XVIII w. osiąga ponad 110. Okres ten to również rozkwit kultu i nabożeństw do Matki Bożej czczonej w obrazach łaskami słynącymi szczególnie w Jarosławiu, Leżajsku, Przemyślu i Kalwarii Paławskiej. W okresie sprawowania rządów w diecezji przez biskupa Wacława Sierakowskiego, następuje kolejna reorganizacja diecezji. Powstają trzy archidekanaty, liczba dekanatów ustalona zostaje na 12, powstają też nowe parafie.

Gdy w 1772 r. następuje I rozbiór Polski, diecezja przemyska dostaje się pod panowanie Austrii. Stan diecezji przedstawia się następująco: Ordynariuszem diecezji jest biskup Józef Tadeusz Kierski, istnieje wówczas 177 placówek duszpasterskich, 51 klasztorów męskich

i żeńskich, dwie kolegiaty w Jarosławiu od roku 1523 i Brzozowie od roku 1724. Liczba wiernych wynosi 270 tysięcy. W okresie zaboru kilkakrotnie zmieniane były granice diecezji. Poszerzone zostają one o kilka dekanatów z diecezji krakowskiej oraz lwowskiej. W rezultacie tych zmian w 1823 r. diecezja przemyska liczy 265 parafii, 23 dekanaty, 300 kapłanów diecezjalnych, 57 zakonnych, a ilość wiernych zwiększy się do 611.000. Okres rządów austriackich spowodował zniesienie bractw, likwidację klasztorów oraz seminariów. Dopiero w II połowie XIX w. następuje ponowne ożywienie życia religijnego w diecezji.

Największy jednak rozkwit przypada na okres gdy ordynariuszem jest biskup Józef Sebastian Pelczar /1900 - 1924/. Długa jest lista zasług tego biskupa wymieńmy przynajmniej niektóre:

- powołał 34 placówki duszpasterskie.
- zwołał 3 Synody w 1902, 1908, 1914 r.
- założył zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Pana Jezusa.
- zwoływał kongregacje dziekanów.
- założył małe Seminarium Duchowne.
- opiekował się reaktywowanym w 1819 r. Seminarium Duchownym.

Odrębny rozdział to okres I wojny światowej. W okresie tym poważnemu zniszczeniu uległo 26 kościołów i jak zwykle przy tego typu działaniach oprócz strat materialnych, następują poważne straty moralne. Pogorszeniu ulega stan życia religijnego. Po 1925 r., w wolnej Polsce w wyniku regulacji granic i reorganizacji kościoła w diecezji przemyskiej jest 327 parafii, a obszar diecezji wynosi 21.000 km², rozwija się w tym okresie Akcja Katolicka. Wielkim wydarzeniem w diecezji jest przeprowadzenie przez biskupa Franciszka Bardę w dniach 6 – 7 czerwca 1936 r. Diecezjalnego Kongresu Eucharystycznego. Przed II wojną diecezja liczyła 1.119.822 wiernych, 35 dekanatów, 352 parafie i 755 kapłanów.

Po klęsce militarnej Polski we wrześniu 1939 r. i podziale jej terytorium pomiędzy obu agresorów: Niemcy i Związek Sowiecki również i diecezja została przedzielona granicą państwową. Granica przebiegała poprzez linię wyznaczoną rzeką San. W niemieckiej strefie okupacyjnej (około 900 tysięcy wiernych) rezydował ordynariusz biskup Franciszek Barda, zaś w sowieckiej – (około 200 tysięcy wiernych) – w Przemyśle biskup sufragan Wojciech Tomaka. Po wybuchu wojny niemiecko – sowieckiej w czerwcu 1941 r. cała diecezja, aż do lipca 1944, znalazła się pod okupacją niemiecką i wcielona została do Generalnej Guberni. Działalność duszpasterska poddana została drastycznym ograniczeniom, były przypadki czasowego zamykania kościołów. Pod okupacją sowiecką nałóżono na parafie drakońskie podatki. W latach 1939-1945 duchowieństwo poniosło dotkliwe straty. Zginęło bądź zostało zamordowanych 35 księży. Czasowo aresztowano ponad 90 księży. Ograniczona została praca Seminarium Duchownego. Próby kontynuowania jego działalności w Przemyśle, pod sowiecką okupacją, nie powiodły się. Natomiast w 1940 r. udało się, wznowić działalność seminarium duchownego w Brzozowie, które działało tam do 1946 r. W trakcie działań wojennych zniszczonych zostało w diecezji 13 kościołów, kilkanaście zostało uszkodzonych. Z wojny diecezja przemyska wyszła poważnie okrojona terytorialnie. Na ziemiach polskich wcielonych w 1945 r. do ZSRR znalazło się 1/3 terytorium diecezji (ok. 7 000 km², 5 dekanatów z 70 parafiami, 646 miejscowości oraz 70 kościołów parafialnych i ok. 100 dojazdowych, mieszkało tam ok. 197 tysięcy katolików obrządku łacińskiego, wśród których pracowało 130 księży diecezjalnych i 52 zakonnych).

Po wojnie w Polsce radykalnie zmieniła się sytuacja społeczno-polityczna w jakiej przyszło działać Kościołowi. Narzucone przez Sowietów władze komunistyczne przystąpiły do walki z Kościołem. Działalność duszpasterska została ograniczona. W latach 60-tych władze państwowe nosiły się z zamiarem zamknięcia Seminarium. W latach 1945-1964 sfinalizowano rozpoczętą przed wojną budowę 8 kościołów, 12 kościołów rozbudowano, od podstaw wybudowano 40 kościołów i kaplic (kilka bez zgody władz). W tym samym czasie przywrócono

do kultu 118 kościołów i kaplic pocerkiwnych. W 1965 r. diecezja otrzymała nowego pasterza, był nim biskup Ignacego Tokarczuka, który pełnił swój urząd do 17 kwietnia 1993 r. W tym czasie została poważnie rozbudowana sieć parafialna (przeszło 220 parafii), wybudowano około 200 kościołów parafialnych i około 170 filialnych.

Nową kartę w dziejach archidiecezji przemyskiej otwiera bulla papieża Jana Pawła II " TotusTuusPopulus Polonus z 25.III.1992 r. Decyzją Stolicy Apostolskiej utworzona została Metropolia Przemyska w skład której weszły: nowoutworzona diecezja rzeszowska oraz zamojsko lubaczowska. Z dotychczasowej diecezji przemyskiej odeszło 234 parafie - 21 dekanatów. Do diecezji rzeszowskiej przekazanych zostało 157 parafii 14 dekanatów, do diecezji zaś sandomierskiej 77 parafii - 7 dekanatów.

Przystawiając choć bardzo skrótowo zarys dziejów diecezji nie sposób na zakończenie nie odnotować największego wydarzenia w sześćsetletniej historii Archidiecezji jakim była wizyta Ojca świętego Jana Pawła II. Centralne uroczystości wizyty Papieskiej w Archidiecezji Przemyskiej odbyły się w Rzeszowie w dniu 2.VI.1991 r. Podczas tej wizyty miała miejsce beatyfikacja Sługi Bożego Józefa Sebastiana Pelczara oraz podniesienie biskupa Ignacego Tokarczuka do godności Arcybiskupa. Podczas tej pielgrzymki Papież Jan Paweł II odwiedził Przemyśl, gdzie w Bazylice Katedralnej modlił się przy relikwiach Błogosławionego Józefa Sebastiana Pelczara, spotkał się z przedstawicielami duchowieństwa i zakonów. W Kościele garnizonowym pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa spotkał się z przedstawicielami Kościoła greko - katolickiego którym przekazał ten Kościół na katedrę a następnie udał się do Lubaczowa. W dniu 9.VI.1997 r. Jan Paweł II znów odwiedził przemyską archidiecezję, miejscowości Krosno i Duklę gdzie dokonał kanonizacji Św. Jana z Dukli.

Wykaz Biskupów Ordynariuszy Archidiecezji Przemyskiej.

W wykazie podano lata sprawowania urzędu oraz ilość lat

1. Eryk Winsen	1377 - 1391	15
2. Maciej Janina	1392 - 1420	28
3. Janusz z Lubienia	1420 - 1435	15
4. Piotr z Chrząstowa	1435 - 1452	18
5. Mikołaj z Błazejowic	1452 - 1474	23
6. Andrzej z Oporowa	1475 - 1481	6
7. Piotr z Bnina Moszyński	1482 - 1484	2
8. Jan Kaźmierski	1484 - 1485	2
9. Jan z Targowiska	1486 - 1492	6
10. Mikołaj Krajowski	1493 - 1498	5
11. Andrzej Boryszewski	1500 - 1504	4
12. Maciej Drzewicki	1505 - 1514	9
13. Piotr Tomicki	1514 - 1520	6
14. Rafał Leszczyński	1520 - 1523	3
15. Andrzej Krzycki	1523 - 1527	5
16. Jan Karnkowski	1527 - 1531	5
17. Jan Chojeński	1531 - 1535	5
18. Piotr Gamrat	1535 - 1557	3
19. Stanisław Tarło	1537 - 1544	8
20. Jan Dziaduski	1545 - 1559	10
21. Filip Padniewski	1560 - 1560	1
22. Walenty Herburt	1560 - 1572	12
23. Łukasz Kościelecki	1575 - 1577	3

24. Wojciech Sobiejujski	1577 - 1580	4
25. Jan Boruchowski	1583 - 1584	2
26. Wojciech Baranowski	1585 - 1591	6
27. Wawrzyniec Goślicki	1591 - 1600	10
28. Maciej Petrokoński	1600 - 1609	9
29. Stanisław Seciński	1609 - 1619	10
30. Jan Wężyk	1620 - 1624	4
31. Achacy Grochowski	1624 - 1627	4
32. Adam Nowodworski	1627 - 1631	5
33. Henryk Firley	1631 - 1631	1
34. Andrzej Szołdrski	1635 - 1636	2
35. Piotr Gembicki	1636 - 1643	8
36. Aleksander Trzebieński	1643 - 1644	2
37. Paweł Piasecki	1644 - 1649	6
38. Jan Zamoyski	1649 - 1654	6
39. Andrzej Trzebicki	1654 - 1658	5
40. Stanisław Sarnowski	1658 - 1677	19
41. Jan Zbąski	1677 - 1688	11
42. Jerzy Albrecht Doenhoff	1689 - 1701	12
43. Jan de Alten Bokum	1701 - 1718	18
44. Jan Krzysztof Szembek	1718 - 1724	6
45. Aleksander Antoni Fredro	1724 - 1734	10
46. Walenty Czapski	1736 - 1741	5
47. Wacław H. Sierakowski	1741 - 1760	19
48. Michał Wodzicki	1760 - 1764	5
49. Walenty Wężyk	1765 - 1766	2
50. Andrzej St. Młodziejowski	1766 - 1768	3
51. Józef Tadeusz Kierski	1768 - 1783	15
52. Antoni Wacław Betański	1783 - 1786	4
53. Antoni Gołaszewski	1786 - 1824	38
54. Jan Antoni Potocki	1825 - 1832	8
55. Michał Korczyński	1834 - 1839	6
56. Fr. Ksawery Zachariasiewicz	1840 - 1845	6
57. Franciszek Wierzchlejowski	1846 - 1860	15
58. Adam Jasiński	1860 - 1862	3
59. Antoni Monastyrski	1863 - 1869	7
60. Maciej Hirschler	1870 - 1881	11
61. Łukasz Ostoja Solecki	1881 - 1900	9
62. Józef Sebastian Pelczar	1900 - 1924	25
63. Anatol Nowak	1924 - 1933	9
64. Franciszek Barda	1933 - 1964	31
65. Ignacy Tokarczuk	1966 - 1993	27
66. Józef Michalik	1993 -	

Sylwetki biskupów.

Eryk Winsen - Był pierwszym biskupem diecezji przybył do Przemyśla na początku 1379 i zamieszkał prawdopodobnie w klasztorze franciszkanów, a potem zakupił dwór w Krośnie na siedzibę biskupstwa. Był franciszkaninem pochodził z Saksonii, znał język polski, gdyż wcześniej pracował tu jako misjonarz. Gdy został biskupem odebrał katedrę schizmatykom, na nowo ją poświęcił pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny i św. Jana Chrzciciela. Wystarał się u Marii córki Ludwika Węgierskiego o uposażenie biskupstwa /stanowiły je włości Brzozów, Domaradz, Równe i Cergowa/. W 1390 r. nadał statut kapitule katedralnej, kończąc tym organizację diecezji. W czasie prawie 15 letnich swoich rządów podwoił w niej liczbę kościołów (do ok. 60), zbudował w Krośnie rezydencję biskupią oraz ufundował trzeci w diecezji klasztor franciszkański. Swymi działaniami zapewnił warunki do prowadzenia na terenie biskupstwa przemyskiego normalnej działalności duszpasterskiej kościoła katolickiego. Zabiegał o wzrost liczby wiernych i kościołów parafialnych. Mieszkał przeważnie w Przemyślu i Krośnie. Zmarł w Przemyślu i pochowany został w podziemiach katedry.

Maciej zwany Janina - Drugi biskup przemyski, od 1392 do 17 kwietnia 1419. Polak z zakonu franciszkańskiego ze Lwowa, dalszy współtwórca i organizator tej diecezji. Postarał się u króla Władysława Jagiełły i Stolicy Apostolskiej o uposażenie biskupstwa przemyskiego. Urzędował w Krośnie, ustalił granice diecezji przemyskiej, tworzył nowe parafie, budował kościoły, do Przeworska i Leżajska wprowadził kanoników regularnych św. Grobu, na pierwszym synodzie diecezji przemyskiej w 20 VI 1415 r. wydał Statuty Diecezjalne dla kleru wraz z rubryką do odprawiania Mszy św. i brewiarza, założył w diecezji Bractwo Kapłańskie i nadał mu Statut 25 stycznia 1419; powstało ono w Rzymie i było już w Krakowie, przeniósł siedzibę katedralną do kościoła na Zamku, ustanowił przepisy dla kanoników kapitulnych co do mieszkania i uposażenia, brał żywy i znaczący udział w sprawach królestwa i Kościoła w Polsce. Zmarł 17 czerwca 1419 r. ; do wyboru następcy diecezją opiekował się abp lwowski Jan Rzeszowski, pochowany w katedrze przemyskiej.

Janusz (Jan Śledź) z Lubienia - Był kapelanem Władysława Jagiełły, bardzo często wspomagał króla w jego działalności dyplomatycznej. W dniu 20 sierpnia 1420 r. został prekonizowany biskupem przemyskim. Urzędował w Krośnie. Zakładał nowe parafie; dbał o rozwój diecezji i jej podstawy ekonomiczne. W tym celu za 800 grzywien wykupił wójtostwo w Brzozowie. Zmarł 20 marca 1435 r.

Piotr z Chrzastowa - biskup przemyski (1436 –1452). Po studiach odbytych w Akademii Krakowskiej w 1430 został kanonikiem krakowskim. 9 marca 1436 r. został prekonizowany biskupem przemyskim wbrew woli kapituły przemyskiej. Jako biskup przemyski dbał o rozwój życia religijnego oraz o ekonomiczne podstawy tej diecezji. Ponadto powiększył skład miejscowej kapituły. Erygował nowe parafie. Przeniósł rezydencję biskupów przemyskich z Krosna do Brzozowa. Zmarł 19 stycznia 1452 r.

Mikołaj z Błajejowic - Urodził się ok. 1405 r., z pochodzenia Ślązak. Po studiach odbytych w Krakowie, został kustoszem katedry krakowskiej i sekretarzem królewskim. W dniu 11 sierpnia 1452 r. prekonizowany biskupem przemyskim. Od króla Kazimierza Jagiellończyka otrzymał liczne przywileje dla diecezji. Wprowadził nowe prawodawstwo kapitulne. Erygował wiele nowych parafii na terenie diecezji przemyskiej. Brał czynny udział w działalności politycznej. Swoją urzęd sprawował przez 22 lata. Główną jego zasługą było rozpoczęcie budowy kościoła katedralnego w 1460 r., który choć później kilkakrotnie przebudowywany stoi do dnia

dzisiejszego. Za jego życia wykończono całkowicie w katedrze prezbiterium oraz zakrystię. Powołał do życia 7 parafii. Zmarł 21 lipca 1474 r. w Brzozowie, pochowany został w podziemiach katedry przemyskiej.

Andrzej Oporowski - Był synem wojewody łączyckiego. Studiował na Uniwersytecie Krakowskim, później w Bolonii. Już w początkowym okresie kariery posiadał liczne beneficja kościelne. W 1460 r. został kanonikiem krakowskim, archidiakonem kaliskim. W 1470 r. został wybrany przez kapitułę plocką na biskupa, jednak papież Sykstus IV nie zatwierdził tego wyboru, lecz w 1471 r. zaproponował mu biskupstwo warmińskie, przenosząc ówczesnego biskupa warmińskiego, na biskupstwo w Kamieniu Pomorskim, który nie zastosował się do decyzji papieskiej. Oporowski pozostał więc przy boku króla, który przez cały ten czas zabiegał o obsadzenie Oporowskiego na biskupstwie. 5 października 1476 r. został mianowany administratorem diecezji przemyskiej, a 1 października 1479 r. papież wyniósł Oporowskiego do godności biskupa przemyskiego. W 1481 r. przeszedł do Włocławka. Pochłonięty sprawami państwowymi nie zajmował się diecezją włocławską, a nawet nigdy do niej nie przybył.

Piotr z Bnina Moszyński - Syn , kasztelana gnieźnieńskiego. Studiował w Akademii Krakowskiej, Kształcił się w Italii. W 1455 r. był kanonikiem poznańskim, w 1461 kanonikiem kolegiaty kaliskiej, kanclerzem kapituły poznańskiej, kanonikiem i kantorem w kapitule gnieźnieńskiej. 10 grudnia 1481 r. został zatwierdzony przez papieża Sykstusa IV biskupem przemyskim. 1 VIII 1483 r. został biskupem włocławskim.

Jan Kaźmierski - Kanonik i prepozyt chełmski. 6 marca 1480 r. został prekonizowany na biskupstwo chełmskie. 10 maja 1484 r. został przeniesiony na biskupstwo przemyskie.

Jan z Targowiska - Studiował na Akademii Krakowskiej. W 1481 został kanonikiem przemyskim i proboszczem w Drohobyczu. Od 1485 r. biskup chełmski, zaś 26 maja 1486 r. w Rzymie już jako biskup przemyski wygłosił przed papieżem Innocentym VIII mowę obediencjonalną, w której podkreślał zasługi Kazimierza Jagiellończyka w walce z Turkami i Tatarami. Zmarł w 1492 r.

Mikołaj Krajowski - W dniu 8 IX 1492 r. zostawał pod wpływem króla Kazimierza Jagiellończyka, wybrany przez kapitułę biskupem przemyskim. Prowizję papieską na ten urząd otrzymał w dniu 29 IV 1493 r. Jako biskup troszczył się o rozwój w diecezji: kaznodziejstwa, życia religijnego oraz kultu maryjnego. W 1497 r. ufundował przytułek dla ubogich (szpital) w Brzozowie. Za jego rządów diecezja przemyska została zniszczona przez najazd Turków i Tatarów. Zmarł 13 kwietnia 1498 r.

Andrzej Boryszewski - Studiował w Krakowie i Rzymie. Kanonik gnieźnieński i krakowski (1468), włocławski (1473) i poznański (1485). 23 maja 1488 r. został prekonizowany biskupem koadiutorem arcybiskupa metropolity lwowskiego Jana Strzeleckiego (Wątróbki). Rządy w archidiecezji lwowskiej objął w 1493 r. 1 lutego 1501 r. został administratorem apostolskim diecezji przemyskiej. 18 grudnia 1503 r. został przeniesiony na arcybiskupstwo gnieźnieńskie.

Maciej Drzewicki - Urodził się w 1467 r. Kształcił się we Włocławku i Krakowie. Od 1501 r. sekretarz, podkanclerzy i kanclerz wielki koronny. 21 października 1504 r. prekonizowany biskupem przemyskim, sakrę biskupią otrzymał 11 stycznia 1505 r. w Rzymie, a rządy w diecezji objął 14 marca. Przeprowadził synod diecezjalny (1511), konsekrację kościoła Św. Trójcy w Krośnie. 4 listopada 1513 r., przeniesiony na biskupstwo kujawsko-pomorskie, w 1531 r. mianowany arcybiskupem gnieźnieńskim.

Piotr Tomicki - Urodził się w 1464 r. studiował w Lipsku, a następnie na Akademii Krakowskiej i w Bolonii. W roku 1511 r. przyjął święcenia kapłańskie, a w 1514 r. sakrę biskupią, przyjmując godność biskupa przemyskiego. Rok później został podkanclerzym koronnym (urząd ten sprawował do śmierci). W 1520 r. objął biskupstwo poznańskie, zrzekając się tronu w Przemyślu. W 1524 r. został biskupem krakowskim.

Rafał Leszczyński - Urodził się w 1480 r. Kształcił się w Padwie, był sekretarzem króla Zygmunta Starego. Po roku 1518 przyjął święcenia kapłańskie. Biskupem przemyskim zostaje w 1520 r. Trzy lata później zostaje biskupem płockim.

Andrzej Krzycki - Urodził się w 1482 r. w Wielkopolsce. Dzięki pomocy wuja, którym był biskup Piotr Tomicki, zdobył wykształcenie studiując w Bolonii. W 1501 r. powrócił do Polski i rozpoczął karierę w hierarchii kościelnej. W 1552 r. objął stanowisko biskupa przemyskiego zamieszkał w pałacu biskupim w Krośnie, później płockiego, by wreszcie w 1535 r. zostać Prymasem. Pochowany w Katedrze Gnieźnieńskiej.

Jan Karnkowski - Urodził się w 1472 r. Studiował na Akademii Krakowskiej. W latach 1497-1501 był pisarzem kancelarii królewskiej. W 1501 r. został kanonikiem krakowskim. W 1506 r. został sekretarzem króla Zygmunta Starego. Dzięki królowej Bonie uzyskał wiele beneficjów kościelnych, co pozwoliło mu zostać w 1527 r. biskupem przemyskim. W 1528 r. odbył synod diecezji przemyskiej. W 1531 r. zostaje biskupem kujawskim.

Jan Chojeński - Urodził się w 1486 r. Kanclerz wielki koronny, doktor obojga praw uniwersytetu w Sienie. Od 1531 r. biskup przemyski od 1531, w 1535 r. biskup płocki, i w 1537 r. biskup krakowski. Pochowany został za ołtarzem głównym w katedrze wawelskiej.

Piotr Gamrat - Urodził się w 1487 r. w Samokłeskach koło Jasła. Studiował w Krakowie i Rzymie. 29 stycznia 1531 r. mianowany biskupem kamienieckim, nie objął faktycznie urzędu. 27 października 1535 r. przeniesiony do Przemyśla, gdzie również nie rezydował. 17 sierpnia 1537 r. przeniesiony do Płocka, w 1538 r. mianowany biskupem krakowskim, w 1541 r. arcybiskupem gnieźnieńskim i prymasem Polski. Pochowany na Wawelu.

Stanisław Tarło - Urodził się w 1480 r. Uczył się w Chełmnie, w Akademii Krakowskiej, Bolonii i Rzymie. Był sekretarzem króla Zygmunta I. Zasłynął jako humanista i poeta. Biskupem przemyskim został w roku 1537. Niedługo popadł w konflikt z własną kapitułą z powodu sporu o podział dochodów biskupstwa. Spór dotyczący się m. in. bliżej nieokreślonej fabryki, na którą, wbrew zdaniu kanoników, biskup nie chciał łożyć, sprawą zajmował się aż arcybiskup gnieźnieński. Ten najwyraźniej nie rozumiał rozterek biskupa Stanisława, skoro ogłosił jego ekskomunikę, w konsekwencji której biskup Tarło opuścił Przemyśl i przeniósł się do Krosna. Nie spowodowało to większych konsekwencji i biskup żył spokojnie w Krośnie aż do swej śmierci 14 grudnia 1544 r. Pozostawił po sobie pamięć wielkiego dobrodzieja tutejszej parafii, nic więc dziwnego, że wdzięczne miejscowe duchowieństwo pochowało go w miejscu w kościele najgodniejszym - w prezbiterium. Po śmierci został uwolniony i od ekskomuniki i od winy.

Jan Dziaduski - Urodził się w 1496 r. Studiował na Akademii Krakowskiej, w Bolonii i Rzymie. W 1540 r. wybrany przez kapitułę na biskupa sufragana włocławskiego. W 1542 r. uzyskał awans na stolicę biskupią w Kamieńcu Podolskim, jednak jej nigdy nie objął, i 8 maja 1545 r. zostaje przeniesiony na biskupstwo przemyskie. Był z kolei 20- tym już biskupem przemyskim. W diecezji przeprowadził szereg reform. Zwołał kilka synodów diecezjalnych (1546, 1547, 1550,

1554), ustanawiał nowe parafie, uporządkował dobra biskupie, własnym sumptem budował katedrę i ją wyposażył. Troszczył się o podniesienie poziomu kaznodziejstwa i rozwój kultu Najświętszego sakramentu. Bierze też udział bardzo czynny w wielu polskich synodach. Broni kultu Najświętszej Marii Panny i Świętych, domaga się od duchowieństwa wiedzy, czystości obyczajów i gorliwości pasterskiej. Dokończył budowę obecnej katedry, z tego właśnie okresu pochodzi obecna polichromia renesansowa nad prezbiterium. Zabiegał aby w Kościołach regularnie głoszone kazania. Sprawił bardzo dużo naczyń i szat liturgicznych. Przeciwwstawiał się reformacji, zwalczał kalwinizm i luteranizm. Diecezją kierował przez 14 lat. Zmarł 28 lipca 1559 r. w Brzozowie, pochowany został w przemyskiej katedrze, gdzie znajduje się jego nagrobek z czerwonego marmuru.

Filip Padniewski - Urodził się w Wielkopolsce. Nauki kończył w Ingolstadt, studiował we Włoszech. Dplomata, poseł i sekretarz króla Zygmunta Augusta. W 1560 r. zostaje biskupem przemyskim, następnie po roku, biskupem krakowskim, pochowany w katedrze na Wawelu.

Walenty Herburt - Urodzony w 1524 r. Biskupem przemyskim był w latach (1560–1572). Był on jedynym przedstawicielem Episkopatu Polski i króla na Soborze Trydenckim w 1562 r. Podczas obrad Soboru zachęcał aby w tym co nie dotyczy dogmatu iść na ustępstwa. Jego mowa przez Ojców Soboru została bardzo przechylnie przyjęta. Po powrocie wprowadza w diecezji i Polsce uchwały soborowe. Sprowadził do diecezji Jezuitów, erygował przy katedrze szkołę katedralną. Skutecznie zahamował falę herezji, wiele ludzi sprowadzając na powrót do Kościoła. Dbał szczególnie o wykształcenie duchowieństwa. Zmarł w wieku 47 lat w Bielsku Podlaskim w 1572 r.

Łukasz Kościelecki - Urodził się w 1539 r. W 1570 r. został opatem Benedyktynów w Lubiniu. 5 grudnia 1575 r. został prekonizowany biskupem przemyskim, jednak nadal rezydował w Lubiniu. 4 marca 1577 r. przeniesiony został na biskupstwo poznańskie.

Wojciech Starożrebski Sobiejuski – Urodzony w 1517 r. Studiował najpierw w Akademii Krakowskiej, a później w Bolonii i Padwie. 6 listopada 1562 r. mianowany został biskupem chełmskim, zaś 11 grudnia 1577 r. przeniesiony został na biskupstwo przemyskie, gdzie rządy objął w dniu 9 marca 1578 r., i tu zmarł w styczniu 1580 r.

Jan Borukowski - Urodził się w 1524 r. Był sekretarzem królewskim od 1553 r., podkanclerzym koronnym od 1578 r., biskupem przemyskim w latach 1583 – 1584. Zmarł w 1584 w Sieluniu.

Wojciech Baranowski - Urodzony w 1548 r. W 1581 r. przyjął święcenia kapłańskie. Został sekretarzem królewskim Stefana Batorego. W 1584 r. objął biskupstwo przemyskie. W 1590 r. mianowany biskupem płockim. W 1608 r. został na krótko biskupem kujawskim, gdyż w tym samym roku został arcybiskupem gnieźnieńskim.

Wawrzyniec Goślicki - Pochodził z okolic Płocka. Studiował na Akademii Krakowskiej, a następnie w Padwie, Bolonii. Przebywał również w Rzymie. Od 1586 r. Goślicki był biskupem kamienieckim, od 1590 r. chełmskim, zaś od 1591 - przemyskim, a od 1601 r. poznańskim.

Maciej Pstrokoński - Urodził się ok. 1553 r. Referendarz wielki koronny od 1599 r., a w latach 1600 – 1608 biskup przemyski. W 1605 r. podkanclerzy koronny, kanclerz wielki koronny od 1606 r., później biskup wrocławski.

Stanisław Sieciński - z Siecina. Studiował w Rzymie, był sekretarzem królewskim, plebanem i prepozytem lubaczowskim (1588), scholastykiem sandomierskim (1590), kanonikiem (1602) i prepozytem (1608) krakowskim. Został prekonizowany biskupem przemyskim 3 sierpnia 1608 r. Dbał o rozwój życia religijnego i dyscyplinę wśród duchowieństwa. Zdecydowanie popierał unię brzeską, występując przeciw prawosławiu. Na tym tle popadł w konflikt z Janem Szczęsnym Herburtem, którego krytykował za wydawnictwa z drukarni dobromilskiej. W 1610 r. mimo niechęci kapituły przemyskiej sprowadził jezuitów i założył kolegium jezuickie. Przeprowadził dwa synody diecezjalne w 1612 i 1613 r. W 1610 r. konsekrował kościół Św. Michała Archanioła w Dydni. Był jednym z budowniczych zamku w Krasiczynie i fundatorem kościoła w Siecinie. Zmarł 16 października 1619 r.

Jan Węzyk – Pochodził ze średniozamożnej szlachty z województwa sieradzkiego. Uczył się w kolegium jezuickim w Kaliszu, a następnie studiował w Krakowie i przez 7 lat w Rzymie. Był sekretarzem króla Zygmunta III Wazy. W 1619 r. nominowany przez monarchę biskupem przemyskim, prowizję papieską otrzymał 17 lutego 1620 r. Odbył w biskupstwie przemyskim synod diecezjalny w 1621 r., zarządził przeprowadzenie wizytacji kanonicznej, często uczestniczył w posiedzeniach kapituł. Odzyskał także na terenie diecezji kilka świątyń rąk innowierców. 13 maja 1624 r. został przeniesiony na biskupstwo poznańskie. W 1627 r. został arcybiskupem gnieźnieńskim i prymasem Polski. Zmarł w 1638 r. w Łowiczu.

Achacy (Achacjusz) Grochowski -Odbył studia w Krakowie i Padwie, był sekretarzem królewskim oraz posiadaczem szeregu godności kościelnych (prepozytura łączycka i sandomierska, kanonikat w Przemyślu, Krakowie i Poznaniu). W sierpniu 1624 r. mianowany biskupem przemyskim, rządy w diecezji objął na początku kolejnego roku; zajmował się m.in. odbudową diecezji zniszczonej w czasie najazdu tatarskiego. W październiku 1627 r. przeniesiony został na diecezję łucką.

Adam Nowodworski -Urodził się w 1572 r. W latach 1614 - 1627 był biskupem kamienieckim, od 1627 – 1631 przez 5 lat, biskupem przemyskim, oraz w latach 1631 – 1634 biskupem poznańskim. Zmarł w 1634 r.

Henryk Firlej - z Dąbrowicy, urodzony 11 lutego 1599 r. Studiował w Ingolsztadzie. Po powrocie z zagranicy został sekretarzem królewskim, referendarzem koronnym (1625) i otrzymał kanonię krakowską. W 1630 r. król Zygmunt III Waza mianował go biskupem przemyskim (prekanonizowany 28 lipca 1631). 9 lipca 1635 r. został nominowany na biskupstwo poznańskie, jednak z powodu śmierci nie zdążył odbyć ingresu.

Andrzej Szołdrski - Był uczniem jezuitów poznańskich oraz studiował w Rzymie. W 1634 r. był administratorem apostolskim diecezji krakowskiej. W 1635 r. biskup przemyski. Dzięki poparciu króla Władysława IV 1635 r. został wybrany biskupem poznańskim.

Piotr Gembicki - Nauki pobierał w Poznaniu, następnie w Krakowie, w Würzburgu, Rzymie, i Bolonii. Święcenia kapłańskie przyjął w Krakowie w 1614 r. W 1635 r. został mianowany biskupem przemyskim. W 1642 r. został powołany na stanowisko biskupa krakowskiego. Od duchowieństwa wymagał bezwzględnego posłuszeństwa. Dla ubogich, mających problemy finansowe księży, tworzył specjalne kasy pomocy. Wspierał zgromadzenia zakonne.

Aleksander Trzebiński - Studiował w Polsce na Akademii Krakowskiej i za granicą. W 1634 r., jako podkomorzy lwowski, posłował do Turcji. Po utracie żony i synów porzucił świeckie urzędy dla posługi duchownej. Biskup przemyski w latach (1642-1644). Zmarł w 1644 r.

Paweł Piasecki - Urodził się w 1579 w Piasecznie. Studiował na Akademii Krakowskiej, w Rzymie, w Ołomuńcu, gdzie wstąpił na akademię jezuicką i w Pradze. Był sekretarzem królewskim Zygmunta III Wazy, kanonikiem poznańskim, warszawskim, lubelskim, opatem komendatoryjnym mogińskim biskupem kamienieckim (1627-1640), później chełmskim (1640-1644), a następnie przemyskim (1644-1649). Zmarł 1 sierpnia roku 1649 w Mogile.

Jan Zamoyski - Był synem kasztelana chełmskiego Jan Zamoyskiego z Zamościa. W 1616 r. wstąpił do zakonu dominikańskiego i po zarządzaniu konwentem zakonnym w Krakowie, został przez Stolicę Apostolską wyniesiony do godności biskupa. W 1631 roku został biskupem bakowskim. Król Jan II Kazimierz Waza przeniósł go do Przemyśla w 1649 r. a następnie do Łucka w 1654 r. Zmarł w Biłgoraju 1 stycznia 1655 r.

Andrzej Zawisz Trzebicki - Kształcił się w kolegium jezuickim w Kaliszu, następnie w Krakowie, w Rzymie. Od króla Jana Kazimierza w 1652 r. został podkanclerzem koronnym. 12 grudnia 1654 r. przez papieża Innocentego X został mianowany biskupem przemyskim. Sakrę biskupią przyjął w kościele Jezuitów w Krakowie w 1655 r. Opóźnienie spowodowane było wojną ze Szwecją. Był zwolennikiem wypędzenia arian z Polski, do czego doprowadził na sejmie w 1658 r. W 1657 r. król Jan Kazimierz w liście do Stolicy Apostolskiej zaproponował go na stanowisko biskupa krakowskiego, co potwierdził w 1658 r. papież Aleksander VII.

Stanisław Sarnowski - Studiował w Polsce na Akademii Krakowskiej i za granicą. Mianowany na biskupa przemyskiego w 1658 r. W diecezji rządził do 1677 r., gdyż został przeniesiony na biskupstwo kujawsko – pomorskie. Po zniszczeniu miasta Brzozowa, przez oddział siedmiogrodzki w 1657 r., ks. bp Stanisław Sarnowski przy udziale mieszczan wznosił murowany kościół. Udzielał też święceń kapłańskich; m.in. w Brzozowie przyjął je bł. Stanisław Papczyński założyciel marianów. W 1668 r. bp przemyski Stanisław Sarnowski wysłał do Borku komisję celem zbadania niezwykłości obrazu, który orzeczeniem jej został uznany za cudowny. W 1664 r. w Samborze, konsekrował kościół parafialny, odrestaurowany po pożarze. 20 czerwca 1676 r. biskup Stanisław Sarnowski wydał zbiór nowych przywilejów dla mieszczan Brzozowa. W 1677 r. przeniesiony został do Włocławka.

Jan Stanisław Zbąski - Pochodził z kalwińskiej rodziny szlacheckiej w ówczesnym woj. sandomierskim. W czasie nauki u jezuitów w Lublinie przeszedł na katolicyzm. W 1663 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Był sekretarzem króla Jana Kazimierza oraz bliskim współpracownikiem króla Jana III Sobieskiego. W 1677 r. został biskupem przemyskim. Rządy w diecezji sprawował przez 11 lat. W okresie tym zakłada Seminarium Duchowne powierzając je opiece XX Misjonarzom. Biskup ten wystarał się również o przyznanie dla diecezji biskupa sufragana. Pierwszym sufraganiem czyli biskupem pomocniczym był biskup Jan Dębski. Zakłada i popiera bractwo kapłańskie którego celem było wyrobienie duchowe i duszpasterskie kleru diecezjalnego. W 1688 r. zostaje biskupem warmińskim.

Jerzy Albrecht Denhoff - Urodził się w 1640 r. Biskupem kamienieckim został w 1685 r. W 1688 r. mianowany kanclerzem wielkim koronnym. Zaś w 1690 r. został biskupem przemyskim. Z rąk Augusta II, w 1701 r. otrzymał biskupstwo krakowskie, który to urząd sprawował tylko przez pół roku.

Jan Kazimierz de AltenBokum – Urodzony w 1666 r. Był sekretarzem króla Jana III Sobieskiego, odbywał wiele misji dyplomatycznych. W 1696 r. poparł elekcję Augusta II, za co ten wynagrodził go czyniąc sekretarzem wielkim koronnym. W 1701 r. został biskupem przemyskim. W 1702 r. wyznaczony przez króla na urząd biskupa krakowskiego, nie został jednak zatwierdzony przez papieża. W wyniku konfliktów z kapitułą przemyską 27 czerwca 1718 r. przeniesiony został na biskupstwo chełmińskie.

Krzysztof Andrzej Jan Szembek - Urodził się 16 maja 1680 r., był bratem prymasa Krzysztofa Antoniego Szembka. Biskup chełmski w latach 1713-1719. Biskupem przemyskim zaś, był w latach 1719 – 1724, później przeniesiony na biskupstwo warmińskie.

Aleksander Antoni Fredro - Urodził się w 1674 r. Studiował zarówno w kraju, jak i za granicą. Po powrocie do Polski został najpierw sekretarzem królewskim na dworze Augusta II Mocnego. Przez dwadzieścia lat pełnił funkcje proboszcza parafii i prepozyta jarosławskiej kolegiaty. 29 marca 1719 r. otrzymał nominację na biskupa chełmskiego. Po pięcioletnich rządach w diecezji chełmskiej, 27 września 1724 mianowany został na biskupa przemyskiego. Jako przemyski ordynariusz rozpoczął remont świątyni katedralnej, nadając jej nowy barokowy styl. Wysiłki te zostały w dużym stopniu zniweczone katastrofą budowlaną w 1733 r. Wówczas biskup Fredro sprzedaje swoje dobra rodzinne a fundusze przeznacza na dalszą odbudowę dobudowując równocześnie kaplicę Jezusa Ukrzyżowanego i główny ołtarz. Nie żałował pieniędzy na renowację kościołów, czy też wyposażenie ich w sprzęt liturgiczny. Z jego inicjatywy oraz z jego fundacji wybudowano w latach 1724 - 1756 kościoły w Jaśliskach. Z jego inicjatywy wyremontowano kościoły w Radymnie, Lubaczowie, Felsztynie, Kalwarii Paclawskiej, oraz rezydencję biskupią koło Brzozowa. Rządy w diecezji sprawował przez 10 lat. Zmarł w Przemyślu, pochowany został w podziemiach kaplicy Jezusa Ukrzyżowanego. Kapituła ufundowała mu nagrobek w późnobarokowej kaplicy Fredrów.

Walenty Aleksander Czapski - Urodził się w 1682 r. W 1728 r. uzyskał w Rzymie tytuł doktora obojga praw. Od 1730 r. opat komendatoryjny pelpliński. Podczas bezkrólewia 1733 r. opowiedział się za Augustem III, działając na jego korzyść co przyniosło mu w 1735 r. nominację na biskupstwo przemyskie, jednak prowizję papieską otrzymał dopiero w 1737 r. i wtedy też faktycznie objął władzę w diecezji. Ubiegał się w tym czasie o biskupstwo warmińskie jednak bez powodzenia, dopiero w 1743 r. objął rządy w diecezji kujawskiej.

Wacław Hieronim Sierakowski - Urodzony w Rabie Wyżnej na Podhalu w 1700 r. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1726 r. w Krakowie. Sakrę biskupią otrzymał 4 maja 1738 r. w Kielcach zostając biskupem inflanckim, w 1739 r. kamienieckim, w 1742 r. przemyskim. W diecezji przemyskiej urząd biskupa pełnił przez 18 lat do 1760 r., w tym roku bowiem zostaje przeniesiony do Lwowa na arcybiskupa, gdzie przez następne 20 lat kieruje archidiecezją. Biskup Sierakowski dokończył odbudowę katedry i dokonał jej konsekracji. Poświęcił w diecezji 46 nowych kościołów. Ustanowił 4 nowe dekanaty. Przeprowadzał liczne koronacje cudownych wizerunków Matki Bożej między innymi w Leżajsku, Rzeszowie i Jarosławiu. Zakłada w Przemyślu bibliotekę publiczną oraz drukarnię.

Michał z Granowa Wodzicki – Urodził się w 1687 r. Był synem mieszczanina krakowskiego. Biskupem przemyskim był przez 5 lat, w latach 1759 – 1764.

Walenty Salezy Wężyk – Urodzony w 1766 r. Biskup chełmski w latach 1753 - 1765, biskup przemyski w latach 1765–1766. Pochowany w podziemiach katedry przemyskiej.

Andrzej Stanisław Kostka Młodziejowski – Urodzony w 1717 r. Studiował w Rzymie, gdzie uzyskał w 1755 r. tytuł doktora. Przez 10 lat był rektorem rzymskiego hospicjum św. Stanisława. Od 1766 r. biskup przemyski. 5 marca 1768 r. został mianowany biskupem poznańskim, ale jego ingres odbył się dopiero po 11 latach.

Józef Tadeusz Kierski – Urodzony w 1706 r. – sekretarz wielki koronny 1759 -1763, sufragan poznański 1736 -1768, biskup przemyski w latach 1768 – 1783. Był siostrzeńcem biskupa Stanisława Józefa Hozjusza. 19 lipca 1778 r. poświęcił klasztor i kościół Franciszkanów w Przemyślu. Zmarł 16 stycznia 1783 r. w Brzozowie. Został pochowany podziemiach katedry przemyskiej.

Antoni Wacław Betański - Urodzony w 1715 r. w Pradze. Dzięki wstawiennictwu Jana Klemensa Branickiego został proboszczem w Tyczynie (1770–1783), w którym na stałe osiadł w 1772 r. W tym też roku dzięki jego staraniom powstały przy kościele parafialnym trzy bractwa: św. Trójcy, Matki Boskiej Wniebowziętej i św. Katarzyny. W Tyczynie miał własny dworek, opiekował się miejscową szkołą. Był osobą bardzo energiczną, dobrym organizatorem, dlatego świetnie radził sobie z zarządzaniem wszystkimi sprawami miasteczka. 2 kwietnia 1781 r. został mianowany biskupem koadiutorem diecezji przemyskiej. Po śmierci biskupa diecezjalnego Józefa Tadeusza Kierskiego (1783) został jego następcą. W 1784 r. został pierwszym rektorem Uniwersytetu we Lwowie, funkcję tę sprawował przez rok. Zmarł 21 stycznia 1786 r. w Brzozowie. Pochowany prawdopodobnie w Tyczynie, w kościele szpitalnym św. Krzyża.

Antoni Gołaszewski – Urodził się 14 czerwca 1745 r. Wysłany do szkoły jezuickiej do Krosna. Miał zostać prawnikiem. Brat przygotował mu posadę u kasztelana wiślickiego. Wbrew życzeniu brata rozpoczął studia teologiczne w Krakowie. W 1778 roku został proboszczem w Brzozowie. W 1786 r. cesarz austriacki mianował Antoniego Gołaszewskiego biskupem przemyskim, nominację zatwierdził papież. Popierał reformy Józefa II dążące do podporządkowania Kościoła państwu. Po śmierci cesarza wyjednał u następców liczne przywileje dla Kościoła w Galicji. Był dobrym gospodarzem w dobrach biskupich, wspomagał ubogą młodzież. W 1806 r. poświęcił kościół w Nozdrzcu. W dekrete z 1817 r. uznał obraz Przemienienia Pańskiego w Cmolasie za cudowny i darował srebrne sukienki. To biskup, który najdłużej, bo aż 38 lat rządził diecezją. Był to okres gdy Ojczyzna znajdowała się pod zaborami, praktycznie więc całe rządy biskupa zeszyły na nieustannym zmaganiu się z władzami okupacyjnymi w obronie praw Kościoła. Jego starania doprowadziły do wznowienia działalności przemyskiego Seminarium Duchownego. Życie biskupa było bardzo skromne, nacechowane pobożnością i życzliwością do ludzi. Jego śmierć wywołała wielki żal wśród duchowieństwa i wiernych. Zmarł 24 kwietnia 1824 r. w Przemyślu. Został pochowany podziemiach katedry.

Jan Antoni de Potoczki – Urodził się w 1759 r. (Siedmiogród). Pochodził z ormiańskiej szlachty. W latach 1787-1796 był wykładowcą Teologii Pastoralnej na Uniwersytecie Lwowskim. Przed nominacją biskupią był proboszczem w Stanisławowie i kanonikiem honorowym we Lwowie. Biskupem przemyskim został mianowany 1825 r. i był nim do 1832 r. W 1828 r. zbudował w katedrze przemyskiej murowane przedsionki w miejsce starych, drewnianych. Zmarł 16 maja 1832 r. w Przemyślu. Trumnę odnaleziono w 2011 r. w trakcie remontu i odbudowy podziemi przemyskiej archikatedry

Michał Korczyński – Urodzony w 1784 r. w Tarnowie. – biskup przemyski od 1834 do 1839. Był ostatnim biskupem, który rezydował w pałacu brzozowskim. Położył wielkie zasługi w pracy pasterskiej i naukowej. Redagował czasopismo teologiczne: "Przyjaciel chrześcijańskiej prawdy"

(1833-1838). Napisał kilka dzieł treści religijnej i "Krótką gramatykę języka polskiego" Zmarł 8 października 1839 r. w Przemyślu.

Franciszek Ksawery Abgaro – Zachariasiewicz. Urodzony w 1770 r. w Stanisławowie – polski ormianin. W 1812 r. przeszedł z obrządku ormiańskiego na rzymskokatolicki. Rektor Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1825–1826. W latach 1836–1840 był biskupem diecezjalnym diecezji tarnowskiej, następnie w latach 1840–1845 biskupem diecezjalnym w Przemyślu. Zmarł 12 czerwca 1845 r. w Przemyślu.

Franciszek Wierzchlejski – Urodził się 1 grudnia 1803 r. Święcenia kapłańskie uzyskał w 1826 r. Pełnił funkcje kolejno: wykładowcy seminarium duchownego w Kalwarii Zebrzydowskiej, dziekana złoczowskiego, kanonika lwowskiego, inspektora szkół ludowych. Był lojalny wobec władz austriackich. 27 lipca 1846 r. został mianowany biskupem diecezjalnym diecezji przemyskiej. Sakrę biskupią przyjął 4 października. Odznaczał się wielką gorliwością duszpasterską i duchem modlitwy. 23 marca 1860 r. zostaje przeniesiony na arcybiskupa metropolitę lwowskiego.

Adam Jasiński – Urodził się 24 grudnia 1812 r. święcenia kapłańskie przyjął w 1836. W 1860 r. został biskupem przemyskim, sakrę otrzymał 23 września. Funkcje te pełnił dwa lata.

Antoni Józef Manastyrski – Urodził się 14 czerwca 1803 r. w Stanisławowie. Kształcił się we Lwowie i Wiedniu. Po święceniach w Wiedniu (1826) był notariuszem kurii, prefektem i ojcem duchownym w seminarium we Lwowie, następnie rektorem Uniwersytetu Lwowskiego (1845/1846), proboszcz katedry (1850) i wikariusz kapitulny archidiecezji lwowskiej (1858–1860). Biskupem przemyskim został 28 września 1863 r., sakrę biskupią przyjął 8 listopada, a rządy w diecezji objął 8 grudnia. Dążył do odrodzenia religijnego diecezji, podniesienia poziomu moralnego duchowieństwa, rozwoju działalności charytatywnej i bractw kościelnych. Był uczestnikiem Soboru Watykańskiego I, i tam podczas kolejnej sesji zmarł 17 grudnia 1869 r., według obowiązujących przepisów pochowany w Watykanie.

Maciej Hirschler – Urodził się 1 marca 1807 r. w Winnikach. Biskupem przemyskim został w 1870 r. i był nim do 1881 r. Zmarł 27 maja 1881 r. w Przemyślu.

Łukasz Ostoja Solecki – Urodził się 6 sierpnia 1827 r. Gimnazjum ukończył w Brzeżanach. Filozofię i teologię studiował w latach 1844–1850 na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Lwowskiego. Tam otrzymał doktorat z teologii w 1854 r. W roku akademickim 1863/1864 był dziekanem wydziału teologicznego, a w latach 1864–1865 rektorem uniwersytetu. W 1881 r. cesarz Franciszek Józef I mianował Soleckiego biskupem przemyskim, którego zatwierdził papież Leon XIII 27 marca 1882 r., obdarzając go przy tym tytułami prałata rzymskiego i asystenta tronu papieskiego. Rządził diecezją w latach 1882 - 1900. Rozpoczął odnawianie katedry, prezbiterium przewrócił dawny wygląd gotycki, sprawił główny ołtarz oraz stalle. Krzewił trzeźwość, szerzył kult Serca Bożego i modlitwę różańcową. Zachęcał do zakładania hoteli robotniczych, kapłanów zaś do pracy społecznej. Rozpoczął wydawanie kroniki diecezjalnej. Za jego czasów rozbudowano również Seminarium Duchowne. 15 sierpnia 1882 r. biskup Solecki dokonał koronacji obrazu Matki Boskiej Słuchającej w Kalwarii Paclawskiej. Papież Leon XIII przesłał telegram z błogosławieństwem, a uroczystość zgromadziła prawie 100 tysięcy wiernych. Zmarł 2 marca 1900 r. w Przemyślu. Pochowany został na Cmentarzu Głównym w Przemyślu.

Józef Sebastian Pelczar – Urodził się 17 stycznia 1842 r. w Korczynie. Uczęszczał do szkół; w Korczynie, Rzeszowie i Przemyślu. W 1860 r. rozpoczął studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. 17 lipca 1864 r. przyjął święcenia kapłańskie. W Samborze, jego pierwszej placówce, pracował półtora roku jako wikariusz, następnie wysłany został do Rzymu, gdzie w latach 1866–1868 studiował równocześnie na dwóch rzymskich uczelniach: Collegium Romanum (dziś Uniwersytet Gregoriański) i w Instytucie św. Apolinarego (dziś Uniwersytet Laterański), gdzie w przeciągu trzech lat uzyskał dwa doktoraty z teologii i prawa kanonicznego. Po powrocie do kraju wykładał w seminarium przemyskim, a następnie przez 22 lata pracował na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pełnił tam obowiązki profesora i dziekana Wydziału Teologicznego a w latach 1882–1883 rektora krakowskiej uczelni. W 1891 r. poddał myśl utworzenia Bractwa NMP Królowej Korony Polskiej, które oprócz celów religijnych opiekowało się rzemieślnikami, biednymi, sierotami (zwłaszcza chorymi i pozbawionymi pracy). W 1894 r. założył w Krakowie Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego, „stawiając mu za cel szerzenie Królestwa miłości Serca Jezusowego”. Siostry miały być „znakiem i narzędziem tej miłości wobec dziewcząt, chorych i wszystkich ludzi potrzebujących pomocy”. W 1899 r. został mianowany biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej, a po śmierci bp. Łukasza Soleckiego biskupem diecezjalnym. Przez 25 lat pracował jako biskup. Pomimo słabego zdrowia biskup Pelczar wiele czasu poświęcał swoim diecezjanom. Przeprowadzał częste wizytacje parafii, zachęcał wiernych do udziału w nabożeństwach eucharystycznych, dbał o wysoki poziom moralny i umysłowy duchowieństwa. Skutecznie starał się o budowę nowych kościołów i kaplic, podczas jego rządów odnowiono wiele świątyń. Przeprowadził trzy synody diecezjalne. Miał wielkie nabożeństwo do Najświętszego Sakramentu, Serca Pana Jezusa i Matki Bożej. Dbął o najuboższych mieszkańców swej diecezji. Z jego inicjatywy powstawały ochronki dla dzieci, kuchnie dla ubogich, schroniska dla bezdomnych, szkoły gospodarcze dla dziewcząt, bezpłatna nauka w seminarium duchownym dla chłopców z ubogich rodzin. W publikacjach szerzył i promował naukę społeczną papieża Leona XIII. Starał się zaradzić problemom emigracji i alkoholizmu. Jego spuścizna pisarska obejmuje dzieła teologiczne, historyczne, z dziedziny prawa kanonicznego, podręczniki, modlitewniki, listy pasterskie, mowy i kazania. Był mężem modlitwy, wzorem gorliwości apostołskiej, rozwijał sieć parafialną, budował kościoły, zakładał bractwa, zwoływał Synody. Zmarł w opinii świętości 28 marca 1924 r., pochowany w Kościele Serca Pana Jezusa, później przeniesiony do Katedry Został beatyfikowany w Rzeszowie przez papieża Jana Pawła II 2 czerwca 1991 r. podczas IV pielgrzymki do Polski. Jego kanonizacja odbyła się 18 maja 2003 r. na placu św. Piotra w Rzymie. Relikwie świętego znajdują się w kościele archikatedralnym pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Przemyślu.

Anatol Nowak - Urodził się 26 kwietnia 1862 r. w Kańczudze. Nauki pobierał w Rzeszowie oraz w gimnazjum w Przemyślu, gdzie w 1881 r. otrzymał świadectwo dojrzałości. Studia teologiczne ukończył na Uniwersytecie Jagiellońskim. Święcenia kapłańskie otrzymał 15 sierpnia 1885 r. Był kapłanem kardynała Albina Dunajewskiego, notariuszem, sekretarzem oraz kanclerzem kurii krakowskiej od 1892 r. Sakrę biskupią jako biskup pomocniczy diecezji krakowskiej otrzymał 30 grudnia 1900 r. Dzięki jego staraniom powstało wiele sierocińców, przytułków i ochronek, które osobiście wizytował. Był współpracownikiem kardynała Jana Puzyny i kardynała Adama Stefana Sapiehy. 30 września 1901 r. został mianowany rektorem Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej, którym jest do 1912 r. W listopadzie 1924 r., zostaje mianowany ordynariuszem diecezji przemyskiej, rządy sprawuje tu przez 9 lat. W diecezji przemyskiej uporządkował prawodawstwo. Był zwolennikiem współpracy z Kościołem unickim. Popierał rozwój apostołstwa świeckich. W 1927 r. wysunął propozycję utworzenia Domu Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu na terenie diecezji przemyskiej. Zmarł 5 kwietnia 1933 r. w Przemyślu, pochowany w podziemiach Katedry.

Józef Michalik - Urodził się 20 kwietnia 1941 w Zambrowie. W latach 1958–1964 studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Łomży. Świecenia kapłańskie otrzymał 23 maja 1964 r. W latach 1965–1969 odbył studia na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Studia kontynuował w latach 1969–1972 na Papieskim Uniwersytecie Świętego Tomasza z Akwinu w Rzymie. Doktorat uzyskał w 1972 r. W latach 1964–1965 był duszpasterzem w parafii w Jelonkach koło Ostrowi Mazowieckiej. W trakcie studiów w Warszawie świadczył pomoc duszpasterską w parafii Opatrzności Bożej. W 1973 r. po studiach w Rzymie powrócił do diecezji łomżyńskiej, gdzie został wicekanclerzem kurii biskupiej, jednocześnie prowadził wykłady z teologii dogmatycznej i homiletyki w Wyższym Seminarium Duchownym w Łomży. Następnie od 1978 r. pracował w Rzymie w Papieskiej Radzie ds. Świeckich. Jako pierwszy szef Biura ds. Młodzieży brał udział w przygotowaniach I Światowych Dni Młodzieży w Rzymie. Pracował również w Komitecie ds. Rodziny, w trakcie przygotowań synodu o rodzinie. Od czerwca 1978 r. pełnił funkcję rektora Papieskiego Kolegium Polskiego. W 1986 r. papież Jan Paweł II mianował go biskupem diecezji gorzowskiej. Świecenia biskupie otrzymał 16 października 1986 r. w Bazylice św. Piotra z rąk Jana Pawła II. Ingres odbył 30 listopada 1986 r. 25 marca 1992r. w wyniku reorganizacji struktur diecezjalnych w Polsce został pierwszym biskupem diecezjalnym zielonogórsko-gorzowskim. 17 kwietnia 1993 r. Jan Paweł II mianował go arcybiskupem metropolitą przemyskim. Ingres odbył 2 maja 1993 r. http://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Michalik - cite note-Pos.C5.82uga Biskupia-9 Od 1993 r. był wiceprzewodniczącym Konferencji Episkopatu Polski. W latach 1999–2004, i w latach 2004–2014. przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski.

Biskupi sufragani.

W historii diecezji przemyskiej biskupów sufraganów jest o wiele mniej, jest ich bowiem tylko 26. Ta dość skromna liczba wynika stąd, że pojawiają się oni w diecezji dopiero w 1681 r. w okresie gdy rządy w diecezji sprawuje bp Jan Zdąbski który jest już 41 biskupem Ordynariuszem, a diecezja istnieje 306 lat. Pierwszym biskupem sufraganem był bp. Jan Dębski.

- bp Jan Dębski	-	10 lat
- bp Ludwik Załuski	-	7 lat
- bp Paweł Konstanty Dubrawski	-	5 lat
- bp Łukasz Czermiński	-	3 lata
- bp Stanisław Hozjusz	-	2 lata
- bp Michał Piechowski	-	2 lata
- bp Franciszek Szembek	-	5 lat
- bp Andrzej Pruski	-	31 lat
- bp Hieronim Wielogłowski	-	4 lata
- bp Michał Witosławski	-	1 rok
- bp Antoni Onufry Urbański	- zmarł przed konsekracją	
- bp Stanisław Wykowski	-	6 lat
- bp Michał Roman Sierakowski	-	8 lat
- bp Antoni Wacław Betański	-	2 lata
- bp Ignacy Łobos	-	3 lata
- bp Jakub Glazar	-	11 lat

- bp Józef Sebastian Pelczar	-	1 rok
- bp Karol Józef Fischer	-	30 lat
- bp Franciszek Barda	-	2 lata
- bp Wojciech Tomaka	-	34 lata
- bp Stanisław Jakiel	-	16 lat
- bp Tadeusz Błaszkiwicz	-	23 lata
- bp Stefan Moskwa	-	21 lat
- bp Edward Eugeniusz Białogłowski	-	5 lat
- bp Edward Marian Frankowski	-	3 lata
- bp Adam Jan Szal	-	od 2000 r.
- bp Marian Rojek	-	6 lat
- bp Stanisław Jamrozek	-	od 2013 r.

Sylwetki biskupów sufraganów

Jan Dębski z Dembego – Urodził się w 1632 r. W 1665 r. otrzymał tytuł dziekana kapituły przemyskiej. W 1682 r. nominowany na biskupa pomocniczego. Zmarł 1690 r.

Ludwik Bartłomiej Załuski – Urodził się w 1661 r. Kształcił się w Lublinie, Rzymie i Paryżu. Był kanonikiem krakowskim. 21 stycznia 1692 r. mianowany został biskupem sufraganem. 1 kwietnia 1699 r. został przeniesiony na biskupstwo płockie.

Paweł Konstanty Dubrawski – Urodzony w 1649 r. w Przemyślu. W 1678 r. otrzymał tytuł kanonika w diecezji przemyskiej. W 1699 r. mianowany na biskupa pomocniczego. Zmarł w 1714 r.

Łukasz Jacek Czermiński – Urodzony w 1662 r. Po święceniach kapłańskich w 1685 r. otrzymał probostwo w Wadowicach. W 1701 r. mianowany kanonikiem krakowskim, zaś w 1705 r. prepozytem przemyskim. W 1715 r. konsekrowany na biskupa sufragana. Zmarł w 1717 r. w Lublinie.

Stanisław Józef Hozjusz - Urodzony w 1674 na Warmii. Wykształcenie zdobywał w szkołach jezuickich w Reszlu i Braniewie, potem studiował w Rzymie. Doktorat z prawa uzyskał na Akademii Krakowskiej. Biskupem sufraganem przemyskim był latach 1718 – 1720 później został biskupem inflancko - piltyńskim, kamienieckim i poznańskim.

Michał Stanisław Piechowski – Urodzony w 1662 r. Studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim. Święcenia kapłańskie przyjął w 1691 r. w Krakowie. W 1694 r. był proboszczem w Raclawicach, później w Sokolinie. W 1719 r. – audytor przemyski, w 1720 r. - prałat kustosz przemyski. 10 lipca 1721 r. biskup sufragan przemyski. Zmarł 29 stycznia 1723 r. w Przemyślu, pochowany w katedrze, gdzie do dziś zachowało się jego epitafium z czarnego marmuru.

Franciszek Antoni Szembek – Urodził się w 1686 r. biskup pomocniczy przemyski (1724–1728), kanonik krakowski, gnieźnieński, przemyski. Zmarł w 1728 r. w Przemyślu, pochowany w podziemiach katedry.

Andrzej Pruski – Urodzony w 1682 r. Święcenia kapłańskie przyjął w 1706 r. W latach 1729–1759 był biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. Zmarł 1759 r. w Przemyślu, pochowany w podziemiach katedry przemyskiej.

Hieronim Wielogłowski – Urodzony w 1703 r. w Krakowie. Święcenia kapłańskie przyjął w 1727 r. W latach 1761–1767 był biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. Zmarł w 1767 r. w Przemyślu, pochowany w podziemiach katedry przemyskiej http://pl.wikipedia.org/wiki/Hieronim_Wielog%C5%82owski_-_cite_note-1.

Michał de Sielec Witosławski – Urodzony w 1769 r. Święcenia kapłańskie przyjął w 1726 r. W 1768 r. został biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. Zmarł w 1769 r., pochowany w podziemiach katedry.

Hieronim Wielogłowski – Urodził się w 1710 r. w Łucku. Święcenia kapłańskie przyjął w 1736 r. W latach 1770-1778 był biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. Zmarł w 1767 r. w Przemyślu.

Michał Roman Sierakowski – Urodził się 10 sierpnia 1748 r. w Twierdzy. Uczył się we Lwowie pod opieką Wacława Hieronima Sierakowskiego, ówczesnego biskupa przemyskiego. W 1772 r. uzyskał święcenia kapłańskie. W 1773 r. został kanonikiem kapituły kamienieckiej. W 1776 r. jako kanonik wszedł do kapituły katedralnej przemyskiej. W 1778 r. został koadiutorem dziekanii kapitulnej przemyskiej, a w 1781 r. dziekanem tej kapituły. Był proboszczem m.in. w Dynowie. W 1778 r. biskup przemyski Józef Kierski wyznaczył go swoim sufraganiem. Święcenia biskupie otrzymał w Warszawie. W 1786 r. w ramach reform józefińskich zniesiona została sufragania przemyska. Sierakowski udał się więc na Ukrainę, gdzie pozostał. Z prezentu Stanisława Szczęsnego Potockiego uzyskał probostwo w Humaniu. 17 września 1795 r. Katarzyna II zniosła pięć spośród sześciu istniejących łacińskich diecezji w zaborze rosyjskim. Mianowała Sierakowskiego rządcą nowo utworzonej diecezji latyczowskiej. Zmarł 1802 r. w Humaniu.

Antoni Wacław Betański – Urodził się w 1715 r. w Pradze. Dzięki wstawiennictwu Jana Klemensa Branickiego został proboszczem w Tyczynie (1770–1783), w którym na stałe osiadł w 1772 r. W Tyczynie miał własny dworek, opiekował się miejscową szkołą. Był osobą bardzo energiczną, dobrym organizatorem. W 1781 r. został mianowany biskupem koadiutorem diecezji przemyskiej. Po śmierci biskupa diecezjalnego Kierskiego (1783) został jego następcą. Zmarł 21 stycznia 1786 r. w Brzozowie.

Ignacy Łobos – Urodził się 16 sierpnia 1827 r. w Drohobyczu. Święcenia kapłańskie przyjął w 1851 r. W 1868 r. został szambelanem dworu cesarskiego, a w 1874 r. szambelanem papieskim. Biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej został w 1882 r. zaś w 1885 r. mianowany jest biskupem diecezjalnym diecezji tarnowskiej.

Jakub Glazer – Urodził się 24 czerwca 1836 r. w Woli Jasienickiej, k. Brzozowa. Wywodził się ze stanu chłopskiego. W roku 1854 r. ukończył gimnazjum przemyskie, a następnie Wyższe Seminarium Duchowne w Przemyślu. Doktorat z teologii uzyskał w Wiedniu. Był wychowawcą i wykładowcą seminaryjnym, a także członkiem kapituły katedralnej. Opracował memoriał w kwestii ukraińskiej. 12 czerwca 1897 r. dokonał konsekracji kościoła Przemienienia Pańskiego w Sanoku. Zmarł 3 maja 1898 r. w Przemyślu.

Józef Sebastian Pelczar –Urodził się 17 stycznia 1842 r. w Korczynie. Biskup pomocniczy przemyski w latach 1899–1900, biskup diecezjalny przemyski w latach 1900–1924. (Więcej informacji w dziale Biskupi diecezjalni).

Karol Fischer - pochodził z Jasła. Urodzony w 1847 r. wczesnie osierocony, wychowywany był przez wujka, który był księdzem. W 1865 r. wstąpił do Seminarium duchownego. Świecenia kapłańskie otrzymał w 1869 r. Biskupem mianowany zostaje w 1901 r., sakrę biskupią otrzymał z rąk bp. Józefa Pelczara. Zmarł w 1931 r. w Przemyślu, pochowany na Cmentarzu Głównym przy ul. Słowackiego.

Franciszek Barda –Urodził się 21 sierpnia 1880 r. w Mszanie Dolnej, zm. 13 listopada 1964 r. w Przemyślu) –, biskup pomocniczy przemyski w latach 1931–1933, biskup diecezjalny przemyski w latach 1934–1964. (Więcej informacji w dziale Biskupi diecezjalni).

Wojciech Tomaka – Urodził się 1875 r. w Trzebowisku (diecezja przemyska). Świecenia kapłańskie otrzymał w 1889 r. Studiował w Rzymie na Gregorianum uzyskując doktorat z prawa kanonicznego. Mianowany biskupem w 1934 r. był najdłużej urzędującym biskupem sufraganem bo aż 34 lata. Zmarł w Przemyślu w 1967 r. pochowany został na Cmentarzu Głównym na przeciw Błogosła-wionego księdza Jana Balickiego, obok kaplicy.

Stanisław Jakiel - Urodzony w 1910 r. w powiecie brzozowskim. W 1929 r. wstąpił do Seminarium. Po I roku studiów wysłany zostaje do Insbrucka, tam uzyskał doktorat z teologii i tam przyjął święcenia kapłańskie. Po powrocie do kraju był kapelanem Biskupa Bardy, prefektem w szkołach przemyskich, administratorem parafii Przemyśl - Błonie, rektorem Seminarium Duchownego. W 1957 r. mianowany został biskupem. Uczestniczył w pracach Soboru Watykańskiego II. Zmarł w 1983 r. w Przemyślu, pochowany został w podziemiach katedry.

Bolesław Łukasz Taborski –Urodził się 18 października 1917 r. w Jarosławiu. Pochodził z rodziny robotniczej, jego ojciec pracował jako maszynista. Od 1919 r. wraz z rodziną mieszkał w Przeworsku http://pl.wikipedia.org/wiki/Bolesław_Taborski_biskup - cite note-1. W latach 1935–1938 studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu, następnie (do 1939) na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. Po II wojnie światowej, w latach 1947–1950, uzupełniał studia na Wydziale Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Świecenia kapłańskie przyjął 10 września 1939 r. w Przemyślu. Wkrótce po święceniach został aresztowany przez gestapo i internowany w Przeworsku i Jarosławiu, a w październiku 1939 r. wywieziony na tereny zajęte przez ZSRR. W latach 1939–1945 pracował jako wikariusz w Sądowej Wiszni. Po wojnie podjął pracę wikariusza we Frysztaku k. Jasła, następnie zajął się studiami specjalistycznymi w Lublinie. W latach 1950 – 1951 był katechetą w liceum ogólno-kształcącym w Tarnobrzegu, po roku został usunięty na polecenie władz. Był prefektem Niższego Seminarium Duchownego w Przemyślu, notariuszem kurii biskupiej, obrońcą węzła małżeńskiego, oficjałem (1960–1972) w sądzie biskupim, wykładowcą liturgiki i prawa kanonicznego w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. 31 października 1963 r. został mianowany biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. 2 lutego 1964 r. otrzymał sakrę biskupią. W latach 1964–1965 wziął udział w III i IV sesji soboru watykańskiego II. 27 lutego 1993 r. został przeniesiony w stan spoczynku. Zmarł 18 listopada 2004 r. Pochowany na cmentarzu w Przeworsku.

Tadeusz Błaszkwicz - Urodzony w 1916 r. w Przemyślu. W czasie okupacji był żołnierzem AK, brał udział w tajnym nauczaniu. W 1944 r. wstąpił do Seminarium Duchownego. Świecenia

kapłańskie otrzymał w 1949 r. Studiował na KUL uzyskując tytuł mgr filozofii. Po powrocie z uczelni zostaje profesorem Seminarium Duchownego, wykłada łacinę, grekę, psychologię i pedagogikę. W 1970 r. mianowany zostaje biskupem. Zmarł w Przemyślu w 1993 r. Pochowany na Cmentarzu Głównym w Przemyślu.

Stefan Moskwa – Urodził się 27 września 1935 r. w Woli Małej, na podkarpaciu. Studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu (1953–1959), następnie na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1959–1966). W 1966 r. obronił doktorat z teologii. W latach 1971–1972 uzupełniał studia w Instytucie Katolickim w Paryżu. Wyświęcony na kapłana 7 czerwca 1959 r. Pracował jako rektor kaplicy sióstr niepokalanek w Jarosławiu (1966), wikariusz parafii Bożego Ciała w Jarosławiu (1966–69), prefekt Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu i wykładowca teologii fundamentalnej w Instytucie Teologicznym (1969–1971), wicerektor (1972–1976) i rektor (1976–1986) Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu; w latach 1972–1991 wykładał w tym seminarium teologię dogmatyczną. 30 listopada 1983 r. mianowany został biskupem pomocniczym. Sakrę otrzymał 8 stycznia 1984 r. Pełnił funkcje wikariusza generalnego diecezji (od 1992 archidiecezji) i prepozyta Przemyskiej Kapituły Metropolitalnej oraz przewodniczył Archidiecezjalnej Komisji Synodalnej. Zmarł 18 października 2004 r. w Przemyślu).

Edward Eugeniusz Białogłowski - Urodził się 8 stycznia 1947 r. w Rzeplinie na podkarpaciu. W latach 1961–1965 kształcił się w Liceum Ogólnokształcącym w Jarosławiu, uzyskując świadectwo dojrzałości. W latach 1965–1972 odbył studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. Były one przerwane przymusową służbą wojskową. Świecenia kapłańskie otrzymał 17 czerwca 1972 r. w katedrze w Przemyślu. W latach 1979–1983 odbył studia specjalistyczne na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W 1985 r. uzyskał doktorat. W przemyskim seminarium duchownym w latach 1985–1991 prowadził wykłady z teologii dogmatycznej, zaś w latach 1986–1988 pełnił funkcję ojca duchownego alumnów. Pracował jako wikariusz w parafiach: w Szebniach (1972–1974), w Krośnie (1974–1979) i w Chmielowie (1981–1983). Był w latach 1983–1985 notariuszem kurii biskupiej w Przemyślu, równocześnie w latach 1984–1985 pełnił funkcję sekretarza biskupa Ignacego Tokarczuka. W latach 1985–1986 był kapelanem sióstr służebniczek starowiejskich w Prałkowcach. 30 listopada 1987 r. został mianowany biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. Sakrę otrzymał 6 stycznia 1988 r. w katedrze w Przemyślu. W latach 1988–1992 sprawował urząd wikariusza generalnego diecezji. Od 1990 r. rezydował na terenie parafii farnej w Rzeszowie. 25 marca 1992 r. został przeniesiony na urząd biskupa pomocniczego nowo utworzonej diecezji rzeszowskiej.

Edward Marian Frankowski - Urodził się 15 sierpnia 1937 r. w Kępie Rzczyckiej. Pracował jako wikariusz w parafiach: w Hyżnem (1961–1965), w Jaśle (1965–1967) i w Stalowej Woli (1967–1974). W stalowowolskiej parafii otrzymał zadanie zorganizowania duszpasterstwa w kaplicy Matki Bożej Różańcowej w Chyłach. W latach 1970–1974 był rektorem tej kaplicy. Po rocznym urlopie doktoranckim powrócił w 1975 r. do parafii św. Floriana w Stalowej Woli w charakterze wikariusza, by następnie w latach 1975–1979 sprawować w niej funkcję proboszcza. Prowadził budowę kościoła Matki Bożej Królowej Polski w Stalowej Woli, a po jej ukończeniu został w 1979 r. mianowany proboszczem nowo erygowanej parafii. 16 lutego 1989 r. został prekonizowany biskupem pomocniczym diecezji przemyskiej. Sakrę otrzymał 5 marca 1989 r. w Stalowej Woli. Objął urząd wikariusza generalnego diecezji. Rezydował w Stalowej Woli, gdzie nadzorował tamtejszy region duszpasterski, pozostając proboszczem parafii Marki Boskiej Królowej. Był kapelanem NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1992, biskup

pomocniczy przemyski w latach 1989–1992, biskup pomocniczy sandomierski w latach 1992–2012.

Adam Jan Szal - Urodził się 24 grudnia 1953 r. w Wysokiej. Studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. W trakcie studiów odbył zasadniczą służbę wojskową. Świecenia kapłańskie otrzymał 31 maja 1979 r. w Przemyślu. Uzyskał doktorat z historii Kościoła na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1988 r. został dyrektorem biblioteki i wykładowcą seminarium. W lipcu 1996 r. objął funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. 16 listopada 2000 r. papież Jan Paweł II mianował go biskupem pomocniczym archidiecezji przemyskiej. Świecenia biskupie otrzymał 23 grudnia 2000 r. w archikatedrze przemyskiej, obejmując urząd wikariusza generalnego.

Marian Rojek – Urodził się 9 kwietnia 1955 r. w Rzeszowie. Ukończył I Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie. Po zdaniu egzaminu maturalnego w 1974 r. wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. Studia w seminarium zostały przerwane służbą wojskową. Świecenia kapłańskie otrzymał 7 czerwca 1981 r. w katedrze przemyskiej. Po przyjęciu święceń kapłańskich przez rok był wikariuszem w parafii w Brzozowie. W latach 1982–1987 odbywał studia specjalistyczne z zakresu teologii dogmatycznej na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim, uwieńczone stopniem doktora teologii. Po powrocie do kraju był wykładowcą, wychowawcą, prefektem, wicerektorem, a w latach 2001–2005 rektorem Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu. Prowadził również wykłady na uczelniach katolickich w Sandomierzu. Uzyskał godności: kapelana Jego Świątobliwości od papieża Jana Pawła II (2000) i kanonika gremialnego przemyskiej kapituły metropolitalnej od arcybiskupa Józefa Michalika (2005). 21 grudnia 2005 r. papież Benedykt XVI mianował go biskupem pomocniczym archidiecezji przemyskiej. Sakrę otrzymał w katedrze przemyskiej 2 lutego 2006 r. 30 czerwca 2012 r. został mianowany przez papieża Benedykta XVI biskupem diecezjalnym diecezji zamojsko-lubaczowskiej.

Stanisław Jamrozek - Urodził się 5 maja 1960 r. w Rzeszowie. Ukończył Technikum Budowlane w Rzeszowie i w 1980 r. zdał egzamin dojrzałości. Przez trzy lata pracował w wyuczonym zawodzie. W latach 1983–1989 odbył studia w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. 14 czerwca 1989 r. otrzymał święcenia kapłańskie. W latach 1992–1994 kontynuował studia w zakresie teologii duchowości na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W latach 1996–2000 odbył studia na Papieskim Uniwersytecie Świętego Tomasza z Akwinu w Rzymie, które uwieńczył doktoratem nauk teologicznych. W latach 1989–1992 był wikariuszem w Rymanowie Zdroju. W latach 1994–1996 pracował jako sekretarz arcybiskupa Józefa Michalika. W latach 2000–2001 był rekolekcjonistą w Ośrodku Formacji i Kultury Chrześcijańskiej w Jarosławiu. W 2001 r. został ojcem duchownym w Seminarium Duchownym w Przemyślu oraz prowadził wykłady z teologii duchowości, hagiografii oraz zajęcia z języka włoskiego. W 2009 r. został kanonikiem gremialnym Przemyskiej Kapituły Metropolitalnej. 20 kwietnia 2013 r. papież Franciszek mianował go biskupem pomocniczym archidiecezji przemyskiej. Świecenia biskupie otrzymał 20 maja 2013 r. w archikatedrze przemyskiej.

Wstęp – Biskupi Przemyscy
Zarys dziejów Archidiecezji przemyskiej
Wykaz Bp. Ordynariuszy diecezji Przemyskiej
Sylwetki biskupów
Biskupi sufragani
Sylwetki biskupów sufraganów

W opracowaniu wykorzystano:

www.przemyska.pl/historia/
www.przemyska.pl/biskupi/
www.katedra-przemysl.pl/

Matką Bożą Jackową

*Dekretem biskupim 28 lipca 1760 r. Madonna Jackowa została ogłoszona cudowną.
Papieskie korony zdobią jej skronie od 15 sierpnia 1766 r.
Figurę przeniesiono do katedry w 1786 r. po łasacie klasztoru oo. Dominikanów.*

Katedra rzymsko-katolicka w Przemyślu należy niewątpliwie do największych i najstarszych kościołów w mieście. Jej budowę rozpoczął w roku 1460 ówczesny biskup Mikołaj Błażejowski. Budowa trwała do roku 1495. Należy tutaj wspomnieć, że do momentu budowy nowej świątyni, funkcję katedry spełniał najpierw niewielki drewniany kościół Św. Piotra (nieistniejący już dzisiaj kościół znajdował się w pobliżu obecnej katedry grecko-katolickiej) oraz również nieistniejący dzisiaj kościół na Wzgórzu Zamkowym. Pod koniec XV wieku katedra została zniszczona podczas najazdu Wołochów

na miasto. Podjęto się oczywiście odbudowania kościoła. W międzyczasie zmieniano częściowo również architekturę katedry poprzez np.: dobudowywanie nowych elementów. I tak np.: w 1578 r. starosta Jan Drohojowski dobudował boczną kaplicę Najświętszego Sakramentu (znajdującą się po lewej stronie kościoła). Natomiast w roku 1728 biskup Aleksander Fredro zdecydował się na zmianę stylu katedry, przebudowano ją w stylu barokowym. Wymieniono m.in. ołtarz, okna, posadzkę, wykonano nową polichromię. W ramach tych prac dobudowano kolejną boczną kaplicę, zwaną dzisiaj Kaplicą Fredrów (po prawej stronie kościoła), gdzie znajduje się krypta grobowa tej rodziny. W 1733 r. doszło do katastrofy budowlanej, runęło sklepienie nawy głównej, przez co wiele cennych zabytków, malowideł, tablic pamiątkowych bezpowrotnie zostało zniszczonych. Biskup Fredro nie zdołał ponownie odremontować kościoła, odbudowę zakończył dopiero kolejny biskup Wacław Sierakowski. Odbudowana katedra w stylu barokowym istniała do XIX wieku, w którym to biskup Łukasz Solecki zdecydował o ponownej przebudowie katedry. Prezbiterium przywrócono gotycki charakter, natomiast nawa główna i nawy boczne zachowały charakter barokowy. Tadeusz Popiel – autorem polichromii. Jan Matejko – autorem witraży, które zostały całkowicie zniszczone podczas II Wojny Światowej. Obecne witraże są wykonane przez Mehoffera oraz Wojciechowskiego. Dekretem papieskim z dnia 9 stycznia 1960 r. w 500-lecie rozpoczęcia jej budowy, podniesiona została do godności bazyliki mniejszej. Godne uwagi są również drzwi wejściowe katedry bogate w symbolikę, z wizerunkami świętych i błogosławionych związanych z Ziemią Przemyską.

Krypty Biskupów Przemyskiej

